

Όδοιπορικό

του Χαράλαμπου Δάντη
Φωτό: Άλεξης Αλαματίδης

Κάζομ τραϊσαράβ,

«Οσο zώ έλπιζω» τὸ σύνθημα τῶν παιδιῶν τοῦ Δροσεροῦ στὴ γλῶσσα Ρομανέ

Κάντικη ἀσουκιαράβ*

σκαλίζει κανεὶς ιστορικὲς πληγές, καλύτερα νὰ κάνει δηλώσεις ποὺ καλλιεργοῦν τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ὁμοψυχία. Μὲ τὶς δηλώσεις του αὐτές, ὁ ὑπουργὸς Γκιουνුλ ἔκανε διακρίσεις».

Ο ἕκδότης τῆς παλαιάμαχης ἐφημερίδας Ἀπογευματινή, Μ. Βασιλειάδης, τόνισε: «Ἐὰν ὁ ὑπουργὸς εἴπε συνειδητὰ ὅσα εἴπε, αὐτὴ εἶναι μία πολιτικὴ πράξη ποὺ πρέπει νὰ ἔξηγηθεῖ. Διότι τὰ λόγια του σημαίνουν ὅτι: δὲν ἀποδεχθήκαμε τὶς μειονότητες ὡς ὑπηκόους μας. Ἐάν, ὅμως, τὰ λόγια τοῦ ξέφυγαν, τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ κάνει εἶναι νὰ παραιτηθεῖ».

Ο διευθυντὴς τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀρμενίων Εύρωπη, Κ. Λεϊλεκιάν, δήλωσε: «Ἡ Τουρκία θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν της τουρκικὸν καὶ μουσουλμανικὸν κλάμπ. Ἔπεσε τὸ πρωστεῖο της. Ο παραγκωνισμὸς τῶν ἄλλων θρίσκεται σὲ διαστάσεις ποὺ δὲν συμβι-

βάζονται μὲ τὴν Εύρωπη. Οἱ δηλώσεις αὐτὲς δὲν εἶναι τὸ πρῶτο περιστατικὸ ποὺ ἀποκαλύπτει τὴν ἀληθινὴ φύση τοῦ καθεστῶτος τῆς Ἀγκυρας».

Ο ἕκπρόσωπος Τύπου τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἀρμενίων στὴν Τουρκία καὶ ἴδρυτὴς τῆς ἀρμενικῆς ἐφημερίδας Agos, κ. Μπακάρ, τόνισε: «Ο ὑπουργὸς ἔκανε μεγάλη γκάφα. Προσπάθησε νὰ ἐπανορθώσει, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερε. Ως Κοινότητα Ἀρμενίων αἰσθανόμαστε βαθιὰ προσβεβλημένοι. Θὰ πρέπει ὁ ὑπουργὸς νὰ ζητήσει συγγνώμη».

Τόιαίτερο ἐνδιαφέροντος ἔχουν ὅμως καὶ οἱ ἀπόψεις-δηλώσεις ποὺ συλλέξαμε γιὰ τὸ θέμα:

Καθηγητὴς Μπασίν Ὀράν «Ἡ Ἀνταλλαγὴ ἦταν μία ἔθνοτικὴ καὶ θρησκευτικὴ κάθαρση. Ἡ ἐκκαθάριση τῶν μὴ μουσουλμάνων ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία καθυστέρησε τὴν ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας τουλάχιστον γιὰ 50 χρόνια. Τὰ λόγια του ὑπουργοῦ ἦταν λάθος: «Ἐὰν στὸ Αἴγαο ἐμεναν οἱ Ἑλληνες, στὰ Βουνὰ θὰ ὑπῆρχαν στήμερα ἀμπελῶνες. Μετὰ τὸν πόλεμο τῆς ἀνεξαρτησίας, οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν πήγαιναν στὸν Κεμᾶλ καὶ στὸν Ἰνονοὺν καὶ τοὺς παρακαλοῦσαν: φωνάζετε πίσως τοὺς Ἑλληνες καὶ τοὺς Ἀρμένιους ποὺ φύγανε μὲ τὴν Ἀνταλλαγὴ. Δὲν ἔχουμε τεχνῆτες νὰ φτιάξουμε, οὔτε τροχοὺς γιὰ τὶς ἄμαξές μας. Τοὺς ἔχουμε ἀνάγκη». Ἐμεῖς δὲν ἀντέχουμε κανέναν πέρα ἀπὸ τοὺς μουσουλμάνους-Τούρκους. Δὲν ἀντέχουμε οὔτε τοὺς Κούρδους οὔτε τοὺς Ἀλεβῆδες οὔτε αὐτοὺς ποὺ ἔχουν διαφορετικὲς σεξουαλικὲς προτιμήσεις».

Οκάι Γκιονενσίν - Ἐφημερίδα Vatan: «Τὸ ὕφος τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἐρντογάν, ποὺ ἔλεγε: Ἀγάπα τὴν Τουρκία ἢ ἐγκατάλειψέ την, φαίνεται ὅτι μιμήθηκε ὁ ὑπουργὸς Ἀμυνας καὶ ἀποφάσισε νὰ ἔξωτερικεύσει τὶς σκέψεις του».

Τουρὰν Ἀλκὰν - Ἐφημερίδα Referans: «Λάθος ἀπὸ ἐπιστημονική, πολιτικὴ

ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς συνείδησης τοῦ Β. Γκιουνුλ. Πάντα πίστευα ὅτι ἀν ζοῦσαν ἀνάμεσά μας αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποι θὰ εἴχαμε μεγαλύτερη εύημερία καὶ ὅχι μόνον οἰκονομικὴ. Ἡ Ἀνταλλαγὴ καὶ ὁ ἐκτοπισμὸς ἔκαναν πλειοψηφία τοὺς μουσουλμάνους στὴν Τουρκία. Ἀντί, ὅμως, νὰ χαιρόμαστε γιὰ αὐτό, θὰ ἦταν καλύτερα νὰ μετανιώναμε».

Χασὰν Τζεμᾶλ - Ἐφημερίδα Milliyet: «Σὲ μία πολιτισμένη χώρα ἔνας τέτοιος ὑπουργὸς θὰ εἴχε παραιτηθεῖ. Τὸ 1915 ἀποτελεῖ μία γελοία σελίδα στὴν ιστορία μας. Ἐπιπλέον, ἀποτελεῖ ντροπὴ νὰ θέλουμε νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι μὲ τὴ σελίδα αὐτή».

Χαντὶ Ούλούενγκιν - Ἐφημερίδα Hurriyet: «Ο ὑπουργὸς Ἀμυνας ὁμολόγησε τὴν ἀλήθεια. Τὸν συγχαίρω, γιατὶ κανένας μέχρι τώρα δὲν μίλησε τόσο ντόμπρα. Κανένα ἐπίσημο στόμα στὴν ιστορία τῆς Δημοκρατίας δὲν ὅμολόγησε τόσο ξεκάθαρα τὴν ἀλήθεια».

Καθηγητὴς Ντογούν Έργκίλ: «Ἐὰν ζοῦσαν οἱ Ἑλληνες καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἀκόμα στὴν Τουρκία, ἀνθρωποι σὰν τὸν Γκιουνුλ δὲν θὰ γίνονταν ποτὲ ὑπουργοί».

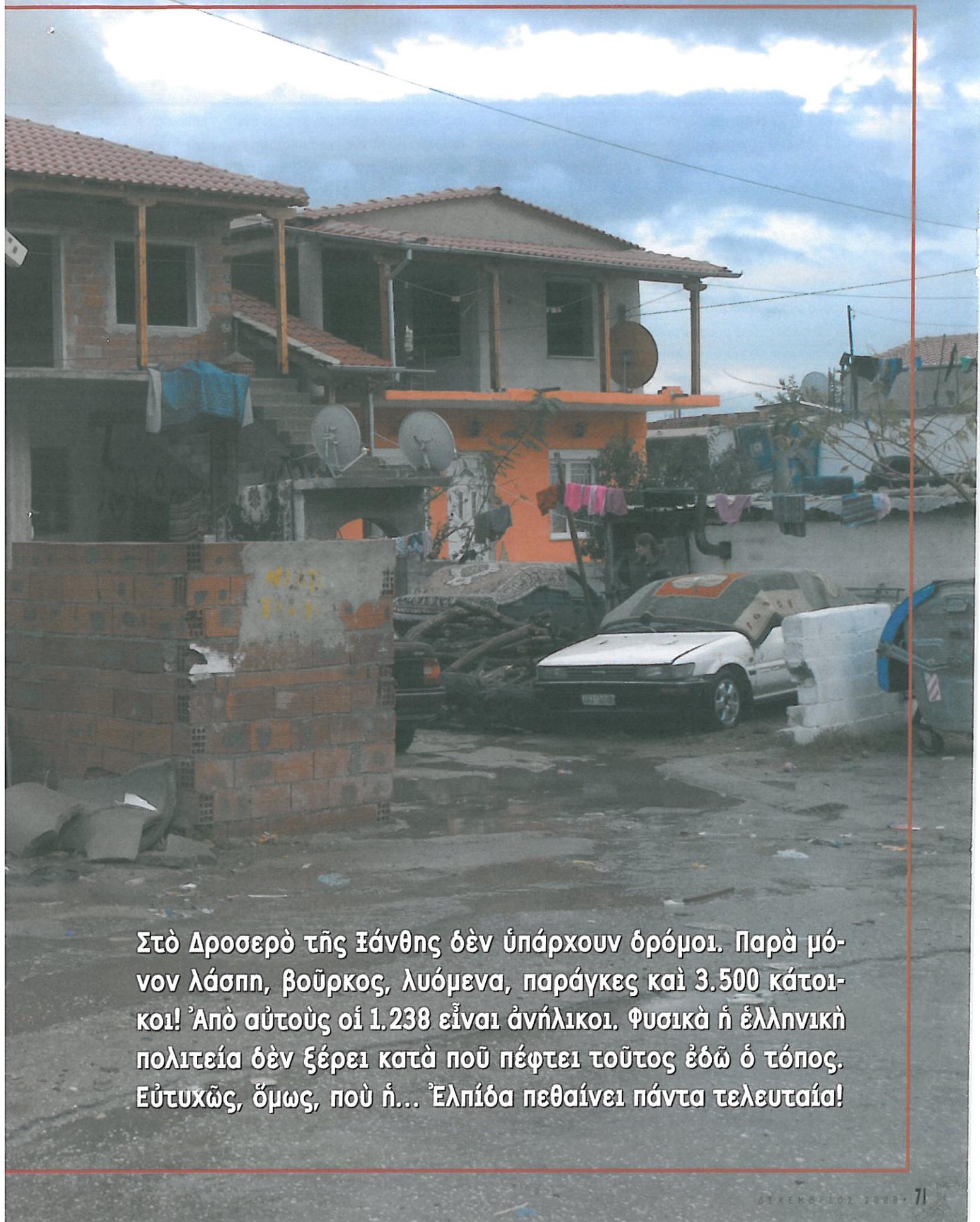
Σελτσούκ Γκιούλτασλι - Ἐφημερίδα Zaman: «Ἡ Δημοκρατία μας φοβᾶται. Φοβούμαστε τοὺς χώρους προσευχῆς τῶν Ἀλεβῆδων, τὴ μπτρικὴ γλῶσσα τῶν

Κούρδων, τὴ μαντίλα τῶν θεοσεβούμενων γυναικῶν, τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀκταμὰρ τῶν Ἀρμενίων».

Ριφάτ Μπαλ - Ἐφημερίδα Yeni Safak: «Τὸ κράτος δὲν ἐμπιστεύεται τὶς μειονότητες. Τὶς ἀντιμετωπίζει μὲ τὴ λογικὴ τοῦ χονδρεμπόρου. Πολλὲς φορὲς λέει ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα τὰ πράγματα ἀν δὲν ὑπῆρχαν. Ἀλλοτε τοὺς θεωρεῖ συνεργάτες εἰσιθολέων καὶ ἄλλοτε τοὺς χρησιμοποιεῖται ὡς ἀξεσουάρ».

Όρισμένοι ἀρθρογράφοι ὑπενθύμισαν στοὺς ἀναγνῶστες τους τὴ Βαρβαρόποτα τοῦ Φόρου Περιουσίας ποὺ ἔξαναγκάστηκαν νὰ καταβάλουν οἱ μειονότητες τὸ 1942 καὶ τὸ πογκρὸμ τοῦ 1955. Δυστυχῶς γιὰ οἰκονομία χώρου δὲν μποροῦμε νὰ τὰ δημοσιεύουμε ὅλα ἔκτενῶς, ὅπως τὸ ἐπιθυμούσαμε. Διότι εἰλικρινὰ πιστεύουμε ὅτι αὐτές οἱ δηλώσεις, εἴτε ἔγιναν συνειδητὰ εἴτε ἀσυνειδητά, ἀνοιδαν ἔναν πολὺ ἐποικοδομητικὸ διάλογο στὴν Τουρκία, ὁ δόποιος ἐνδέχεται νὰ συμβάλει μελλοντικὰ στὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν λαῶν τῆς Μεσογείου καὶ ἐνδεχομένως στὴν ἐπιστροφὴ τῶν γηγενῶν πληθυσμῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας στὴν κοιτίδα τους.

Στὸ Δροσερὸ τῆς Ξάνθης δὲν ὑπάρχουν δρόμοι. Παρὰ μόνον λάσπη, βοῦρκος, λυόμενα, παράγκες καὶ 3.500 κάτοικοι! Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ 1.238 εἰναι ἀνήλικοι. Φυσικὰ ἡ Ἑλλονικὴ πολιτεία δὲν ξέρει κατὰ ποῦ πέφτει τοῦτος ἐδῶ ὁ τόπος. Εὔτυχῶς, ὅμως, ποὺ ἡ... Ἐλπίδα πεθαίνει πάντα τελευταία!

Οφτωχός καὶ κατατρεγμένος ξέρει νὰ «χαμογελᾶ μέσα στὸν καημό του», διότι εἶναι... «ἀπερισκέπτως εὔελπις!» Εἶναι μέσα σου (καὶ γύρω) ὅλα γκρεμισμένα, «κιόλας ὥραῖς ἐρείπια», ἄρα ἐλεύθερος, ἀνάλαφρος. Χάρη στὴν ταπεινώση δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δημιουργήσει καὶ νὰ «ἀπογειωθεῖ». Στὸ Δροσερὸ τῆς Ξάνθης ὑπάρχει μόνο φτώχεια, κατατρεγμός, παράγκες καὶ ἐρείπια. Μόνο ἐδῶ μποροῦσε νὰ βλαστήσει ἡ «Ἐλπίδα» τελείως «ἀπερίσκεπτα». Καὶ νὰ βγάλει καὶ καρπούς...

Ἡ «Ἐλπίδα» εἶναι ὁ Πολιτιστικὸς Σύλλογος τοῦ συνοικισμοῦ Δροσεροῦ, ὁ δόποιος Βρίσκεται ἔνα κιλόμετρο ἔξω ἀπὸ τὴν Ξάνθη καὶ κατοικεῖται ἀπὸ μουσουλμάνους καὶ -λίγους- χριστιανοὺς Τσιγγάνους. Ο Σύλλογος δημιουργήθηκε τὸν Αὔγουστο τοῦ 2006 μὲ πρωτοβουλίᾳ 20 γυναικῶν καὶ στόχους πολὺ σαφεῖς: Πρῶτον, τὴν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἐνηλίκων, δεύτερον, τὴν δημιουργικὴν ἀπασχόληση τῶν παιδιῶν καὶ, τρίτον, τὴν βελτίωση τῶν ὑποδομῶν στὸν συνοικισμό. Πρὶν παραθέσουμε τὰ ἐντυπωσιακὰ ἀποτελέσματα τοῦ Συλλόγου, θά πρεπε νὰ περιγράψουμε μὲ λίγα λόγια τὸ περιβάλλον μέσα στὸ δόποιο οἱ γυναικες αὐτὲς τόλμησαν τέτοια ἱεράρχηση ἀναγκῶν.

Βοῦρκος

Δὲν ξέρω ἂν γιὰ τὴν εἰκόνα ποὺ σκημάτισα γιὰ τὸ Δροσερὸ «ἔφταιγε» ἡ καταρρακτώδης βροχὴ τῆς ήμέρας ποὺ τὸ ἐπισκεφτικάμε, ἀλλὰ δὲ συνοικισμὸς μὲ μία λέξη μόνο περιγράφεται: Βοῦρκος. Αὐτὸς ὁ Βοῦρκος εἶναι κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὴν βιομηχανικὴν ζώνη τῆς πόλης καὶ ἔτσι, παρ' ὅτι βρίσκεται στὴν εἰσοδό της, δὲν γίνεται ἀντιληπτὸς ἀπὸ κανέναν ἐπισκέπτη. Δὲν ὑπάρχει δρόμος οὔτε πινακίδα ποὺ νὰ προαναγγέλλει τὴν εἰσοδό στὸν συνοικισμό, ὅπως συμβαίνει σὲ κάθε χωρὶς τῆς Ἐλλάδας. Μόνο ἔνας χωματόδρομος ὑπάρχει, ποὺ ὅταν βρέχει πλημμυρίζει, ἐπειδὴ τὸ χωρὶς βρίσκεται δίπλα σὲ ρέμα. «Οπως μᾶς εἴπε ὁ Ἀλήογλου Γκιουνγκέρ, δάσκαλος τοῦ χωριοῦ, «πρὶν ἀπὸ 5 χρόνια νὰ ρωτοῦσες κάποιον ἀπὸ τὴν Ξάνθη ποῦ εἶναι τὸ Δροσερὸ δὲν θὰ ξέρει. Μὲ τὸν Σύλλογο μᾶς ἔμαθαν!»

Πάντως τὸ χωριό, ἀκόμα κι ἂν ἀγνοεῖται ἀπὸ τοὺς Ξανθιώτες, σφύζει ἀπὸ ζωή. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 3.500 κατοίκους, ἐκ τῶν οποίων οἱ 1.238 εἶναι ἀνήλικοι! Καί, πράγματι, ἦταν ἐντυπωσιακὸ τὸ ὅτι ἀπὸ τὴν εἰσοδό τοῦ χωριοῦ ὡς τὸ κτήριο τοῦ Συλλόγου συναντούσαμε μόνο παιδάκια 5-10 ἔτῶν. Τὸ θλιβερὸ ἦταν πώς τὰ παιδάκια ἔπαιζαν μέσα στὶς λάσπες καὶ στὰ σκουπίδια, καθὼς τὸ Δροσερὸ εἶναι μία παραγκούπολη. Τίποτα δὲν ἔγινε μὲ σχέδιο καὶ τὰ πάντα εἶναι στάσιμα.

Συζητώντας μὲ τὸν κ. Ἀλήογλου καὶ τὴν κυρία Σουλεϊμάνη Νατζέ, τὴν γραμματέα τοῦ Συλλόγου, γιὰ τὸν συνοικισμὸ μάθα-

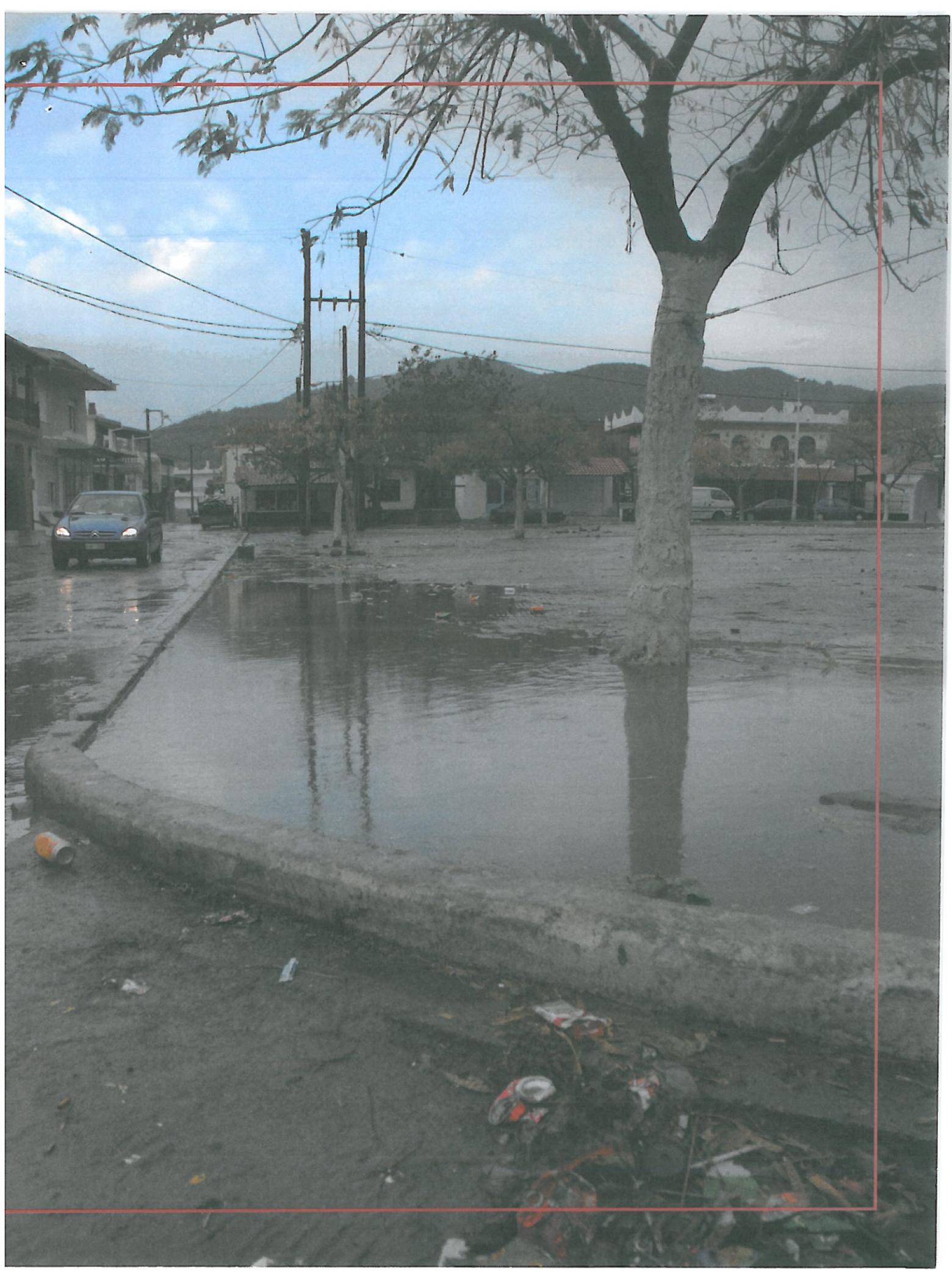
με ὅτι ἀπὸ τὰ 1.238 παιδιὰ μόνο τὰ 650 εἶναι γραμμένα στὸ σχολεῖο καὶ ἔξι αὐτῶν μόνο τὰ 530 φοιτοῦν κανονικά. Μάλιστα, τὸ χωριὸ παρὰ τὸν πληθυσμὸ του ἔχει μόνο δυὸ παιδιὰ ποὺ φοιτοῦν στὸ λύκειο, ἐνῷ δὲν ἔχει εἰσακτέους στὰ πανεπιστήμια. Ἰσως τὸ γεγονός ὅτι τὸ χωριὸ ἀπέκτησε δημοτικὸ σχολεῖο μόλις πρὶν ἀπὸ 15 χρόνια καὶ ὅτι τὰ παιδιὰ ἀρχισαν νὰ μιλοῦν Ἑλληνικά ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ίδρυθηκε δύσλλογος νὰ δικαιολογεῖ κάποια πράγματα.

«Ἡ ἀνεργία ὅμως εἶναι τὸ χειρότερο ἐδῶ» τονίζει ἡ κ. Σουλεϊμάνη. «Δέν δουλεύει κανείς, οὔτε οἱ γυναῖκες οὔτε οἱ ἄντρες. Μόνο τὸ καλοκαίρι δουλεύουν κάποιοι ἀπὸ μᾶς στὰ χωράφια τῶν Τούρκων». Ο κ. Ἀλήογλου θέτει τὸ ζήτημα σὲ μία ἄλλη βάση: «Τὸ πῶς ζοῦμε μόνο ἐμεῖς τὸ δέρουμε. Μόνο μὲ ἐλεύθερο ἐμπόριο. «Οταν κάποιος πάει νὰ βρεῖ δουλειὰ καὶ βλέπουν πώς εἶναι Τσιγγάνος, τοῦ λένε πώς δὲν ἔχουν δουλειά».

Φυσικὰ σὲ ἔναν συνοικισμὸ ποὺ οἱ πάντες εἶναι ἀνεργοί, εἶναι καὶ ἀνασφάλιστοι, ἄρα χωρὶς τὴν στοιχειώδη κάλυψη σὲ θέματα υγείας. Κι αὐτὸς καθρεπτίζεται καὶ στὸ προσδόκιμο ζωῆς στὸν συνοικισμό: 55 χρόνια! Τὸ πῶς ἀντιμετωπίστηκε, λοιπόν, τὸ θέμα τῆς υγείας δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ φαντασία νὰ τὸ προσεγγίσει: «Στὸν Σύλλογο κάναμε τὰ ἐμβόλια γιὰ τὰ παιδιά. Μᾶς ἐπισκέφτηκαν οἱ... Γιατροί τοῦ Κόσμου καὶ τὰ κάναμε. Ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτα γιὰ τὴν υγεία μας». (Σουλεϊμάνη Νατζέ) «Πολλὰ παιδιά παθαίνουν γαστρεντερίτιδες καὶ διάρροιες. Πολλοί ἔχουν ήπατίτιδα. Είχαν τὴν συνήθεια, οἱ φίλοι, νὰ κόβουν τὰ κέρια τους γιὰ νὰ ἐνώνουν τὸ αἷμα τους καὶ τὶ ήπατίτιδα μεταδίδοταν πολὺ εύκολα. Ἐχουν γίνει ἐμβόλια ρουτίνας στὰ παιδιά, ἀλλὰ δύχι γιὰ τὴν ήπατίτιδα. Ἐπίσης τὸ ζήτημα τῆς φυματίωσης εἶναι πολὺ σοβαρό. «Ενας γιατρὸς ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖο Ξάνθης, δ. κ. Καραμανίδης, ἔκανε ἐνημέρωση στοὺς κατοίκους γιὰ τὴν φυματίωση. Πήραμε δειγματολογικά αἷμα ἀπὸ 35 ἀτομά γιὰ ἔξετάσεις, τὰ μισά θγῆκαν θετικὰ στὸ αύστραλιανὸ ἀντιγόνο. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι δὲν ἔρχονται πάντα οἱ ίδιοι γιατροί καὶ δὲν πρέπει να πάρει οι πάτερες τοῦ Νοσοκομείου εἴκε πεῖ ὅτι εἶναι πολὺ κοντά στὴν Ξάνθη καὶ δὲν δικαιολογεῖ γιατρό. «Ομως θὰ πρεπει, γιατὶ ἐδῶ ὑπάρχει ίδιαιτερόπτητα». (Β. Μιχαηλίδου)

«Ἐχουμε δεῖ παιδὶ 2,5 ἔτῶν νὰ καπνίζει τσιγάρο»

Τὸ νὰ ἀναφέρουμε ὅτι ἀπὸ τὰ φυτὰ μόνο τὸ κασίς «ἀνθεῖ» στὴν νεολαία ἐνὸς τέτοιου χωριοῦ θὰ ἦταν περιττό, ἀν δὲν ἦταν «τὸ δεύτερο μεγάλο πρόβλημά του», κατὰ τὴν νοσηλεύτρια κ. Μιχαηλίδου: «Ἐχουν πεθάνει πολλὰ ἀτομα ἀπὸ ήρωιν. «Ἐχουμε δεῖ παιδὶ 2,5 ἔτῶν νὰ καπνίζει τσιγάρο. Μπίκαμε μία

μέρα σε ένα σπίτι με μικρά παιδιά και οι γονεῖς κάπνιζαν χασίς. Κανεὶς μέχρι τώρα δὲν ξόκυψε πάνω τους νὰ λύσει κάποια προβλήματα. Στὶς έκλογές ἔρχονται ἀντιπρόσωποι τῶν δύο μεγάλων κομμάτων καὶ πληρώνουν γιὰ ψήφους. Αὐτοὶ παίρνουν τὰ χρήματα καὶ σὸ τέλος δὲν τοὺς ψηφίζουν».

‘Ακόμα καὶ ἡ ύψηλὴ γεννητικότητα τοῦ συνοικισμοῦ, ποὺ φαίνεται εὐχάριστη σὲ μία χώρα μὲ μεγάλη ύπογεννητικότητα, ἔχει τὴν ἀσχημη πλευρά της: «Παρὰ τὶς προσπάθειες ποὺ καταβάλλονται ἀπὸ τὸ Κέντρο Ἐνημέρωσης τῶν γυναικῶν γιὰ τὶς ἐνδεδειγμένες μεθόδους ἀντισύλληψης καὶ οἰκογενειακοῦ προγραμματισμοῦ, ἡ ἀμβλωση παραμένει ἡ κύρια ἀντισύλληπτικὴ μέθοδος. Κατὰ μέσο ὅρο ἀντιστοιχοῦν 8-ιο ἀμβλώσεις σὲ κάθε γυναικα, μερικές δὲ φορὲς δ ἀριθμὸς φτάνει τὶς 30. Στὴν περίπτωση τοῦ Δροσεροῦ ἡ ἐπικινδυνότητα τῶν ἀμβλώσεων παρουσιάζεται ἀκόμη μεγαλύτερη, ἀφοῦ συνήθως αὔτες σημειώνονται σὲ προχωρημένο στάδιο ἐγκυμοσύνης. Αὐτὸς εἶναι ἔνας ἀπὸ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους καταφεύγουν σὲ ἴδιωτες γιατροὺς καὶ ὅχι σὸ δημόσιο Νοσοκομεῖο, ὃπου ἡ ἐπέμβαση πραγματοποιεῖται καὶ μάλιστα δωρεάν, ἀν καὶ ἐφόσον ἡ ἐγκυμοσύνη δὲν εἶναι προχωρημένη».

ΤΑΘΛΟΣ

Σὲ ἔνα τέτοιο περιβάλλον, λοιπόν, ξεκίνησε ὁ γυναικεῖος σύλλογος «Ἐλπίδα» τὴν προσπάθειά του νὰ δώσει στὰ παιδιά κάποια ἐφόδια. Καὶ ἀνάμεσα στὶς γυναικεῖς ὑπάρχει μία ποὺ ὅλη τὴν ἀντιμετωπίζουν ὡς ἡρωΐδα. Ἡ κυρία Σαμπικὰ Σουλεϊμάν. Εἶναι αὐτὴ ποὺ φρόντισε «νὰ ἀκουστοῦν τὰ προβλήματα τῶν Τσιγγάνων τῆς Θράκης στὴν Εύρωπη», αὐτὴ ποὺ ἀνάγκασε τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας νὰ «ὑποκλιθεῖ» στὴν ἀρχοντιά της καὶ νὰ τὴ βραβεύσει! Εἶναι ἡ γυναικα ποὺ ξυλοκοπήθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους τῆς περιοχῆς της, γιατὶ τόλμησε νὰ δηλώσει πώς εἶναι «Ἐλληνίδα Τσιγγάνα». Χάρη σ’ αὐτὴν καὶ σ’ ἄλλες δεκαεννιά στήθηκε αὐτὸς ὁ σύλλογος ποὺ ἔχει κάνει θαύματα καὶ πλέον ἐκδίδει καὶ δικῆ του ἐφημερίδα, τὴν *Andar Droseroi*! Στὸν Σύλλογο ἔμαθαν τὰ παιδάκια καὶ οἱ μεγάλοι νὰ μιλοῦν ἑλληνικά, ἀλλὰ καθ’ ὅλα τ’ ἄλλα ὁ σύλλογος μέριμνα μόνο γιὰ τὰ παιδιά. Ἔχει διοργανώσει θεατράκι, ἔχουν βγεῖ καραγκιοζοπαϊκτες καὶ, φυσικά, μουσικοὶ (Τσιγγάνοι γάρ!), ἐνῷ γιὰ τὰ κοριτσάκια διδάσκεται καὶ μαγειρικὴ καὶ κομμωτική! Μάλιστα, οἱ γυναικεῖς ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κηροποιία, γιατὶ

Φυσικὰ σὲ ἔναν
συνοικισμὸ ποὺ οἵ
πάντες εἶναι ἄνεργοι,
εἶναι καὶ
ἀνασφάλιστοι, ἕρα
χωρὶς τὴ στοιχειώδη
κάλυψη σὲ θέματα
ὕγειας. Κι αὐτὸ
καθρεπτίζεται καὶ
στὸ προσδόκιμο ζωῆς
στὸν συνοικισμό:
55 χρόνια!

ὁ σύλλογος ἐπιβιώνει μὲ ἵδιους πόρους καὶ μὲ δωρεές, ἐνῷ τὰ
μαθήματα τὰ κάνουν ἐθελοντὲς δάσκαλοι, μουσικοί, σκηνο-
θέτες κτλ. Φυσικά, ἡ πολιτεία καὶ μετὰ τὴ δημιουργία τοῦ Συλ-
λόγου εἶναι ἀποῦσα. «Ἡ πολιτεία δὲν ἔχει κάνει τίποτα ἀπο-
λύτως γιὰ τὸν συνοικισμὸ μας. Μόνο ὑπόσχεται. Ἀπὸ τότε ποὺ
δημιουργήθηκε ὁ σύλλογος μας καὶ ἀκουστήκαμε, χάρη στὴν
κυρία Σαμπιχά, ἔχουνε προχωρήσει κάπως τὰ πράγματα. Νὰ
φανταστεῖτε, σὲ ἔνα σπίτι ζοῦν δύο καὶ τρεῖς οἰκογένειες. Τὸ
γυμνάσιο μας εἶναι λυόμενο. Ἄκομα καὶ τὴν πλατεῖα ποὺ μᾶς
ὑποσχέθηκαν γιὰ τὰ παιδιὰ δὲν τὴν κάνανε. Ἡρθαν οἱ φοι-
τητὲς ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο στὴν Ξάνθη καὶ μᾶς βοήθησαν.
Φτιάξαν τὴ μακέτα, τὴν παραδώσαμε στὸν Δῆμο καὶ καθυστε-
ροῦν ἐδῶ καὶ τρία χρόνια». (Σουλεϊμάν Νατζέ)

Μιὰ ἄποψη

Πάντως, στὸ ζήτημα τῶν κατατρεγμένων τοῦ Δροσεροῦ, ποὺ ζοῦν ὅχι σὰν ὄργανικὸ μέρος τῆς κοινωνίας ἀλλὰ σὰν ὅγκος τῆς, δὲν χωρεῖ πλέον οὔτε ἡ Βλακεία τῶν πολιτικῶν οὔτε γλυκεροὶ συναισθηματισμοί. Κι ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι ἔνας φοιτητὴς καὶ ὁ λόγος μου ἐδῶ δὲν βαραίνει γιὰ νὰ ταράξει

τὸ κεφάλι κανενός, σᾶς στέλνω λόγῳ Θουκυδίδη, ποὺ εἶναι σίγουρα συνταρακτικός: «Ἐκεῖ ποὺ τὸ Ἐνα δὲν μαρτυροῦσε τὸν ἔναν καὶ ἀντίστροφα, ἔμελλε νὰ συγκροτηθοῦν δμάδες γιὰ τὴ διάσπαση τοῦ Σώματος, ποὺ ἐπειδὴ δὲν συνέβαλλαν στὸ Κοινόν, τρέπονταν πρὸς τὴ ληστεία, ἄρπαζαν μὴν ἔχο-
ντάς το γιὰ ντροπὴ νὰ φέρουν τέτοιο ἔργο, ἀλλὰ περισσότε-
ρο γιὰ καμάρι»...

Σημ.: Εὐχαριστῶ θερμὰ τὴν πρόεδρο κ. Σαμπιχὰ Σουλεϊμάν ποὺ μᾶς παρεῖχε κάθε βοήθεια καὶ τὴν κ. Σαλίογλου Μπαχάρ γιὰ τὴ ζεστὴ φιλοξενία.

Βιβλιογραφία

Έφημερίδα *Andar Drosero*, Ἀπρίλιος 2008, τεῦχος 1.
Κώστας Ζουράρις, *Εἰσαγωγὴ στὴν ἀπογείωση τῆς πολιτικῆς*,
Ἄριός, Αθήνα.
Όδυσσεας Ἐλύτης, *Τὸ Ἀξιόν Έστι*, Ἰκαρος, Αθήνα.
Μάρκος Ἀντωνίου, *ΠΟΛΙΤΕΙΑ ὁ Κύκλος τοῦ Πάθους*, Συνάντηση,
Αθήνα.

Διακοπές στην χειμωνιάτικη Κύπρο!

Κάτι παραπάνω θα ξέρουν οι ποιητές μας που την ύμνησαν. Κάτι θα ξέρουν περισσότερο τα μνημεία της πολιτιστικής της κληρονομιάς που κουβαλάνε μαζί τους ιστορία 10.000 χρόνων.

Στη χειμωνιάτικη Κύπρο το χθες συνυπάρχει με το σήμερα. Ιστορία, πολιτισμός και αύγχρονες γεύσεις στο νησί της Αφροδίτης που μας προσκαλεί για ένα ταξίδι πολλαπλών εμπειριών. Το στοίχημα είναι ότι κανένας μας δεν θα βγει χαμένος αν επιλέξει χειμερινές διακοπές στην Κύπρο.

Σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες, γεύσεις της παράδοσης και της σύγχρονης δημιουργικής κουζίνας, κέντρα θαλασσοθεραπείας-από τα καλύτερη στην Ευρώπη-εναλλακτικές μορφές τουρισμού για τους πιο απαιτητικούς ταξιδευτές.

Με τακτικές αεροπορικές πτήσεις από την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Ρόδο και την Κρήτη, με ιδιαιτέρως τουριστικά «πακέτα» που σέβονται το πορτοφόλι μας και με ειδικά προγράμματα περίπηγνος στα πιο όμορφα σημεία του νησιού. Κοπιάστε, γιατί η Κύπρος σας ταιριάζει γιατί είναι και δική σας!